

SPIS TREŚCI

Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie

Sławomir Kalbarczyk – Z „domu niewoli” do Iranu. W 80. rocznicę opuszczenia Związku Sowieckiego przez Armię gen. Andersa 3

Wokół wyjścia Armii Andersa ze Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich narosło sporo mitów i nieporozumień. Niekiedy nieświadomie powielane są narracje stworzone post factum z nieprzyjnym wobec Polski zamysłem.

Teodor Gąsiorowski – Armia Polska na Bliskim i Środkowym Wschodzie 14

Od 1940 r. na terytorium Syrii formowano wielką jednostkę Wojska Polskiego. Wzięła ona później udział w walkach w Afryce. Jednocześnie przebywało tam wielu oficerów, którzy przedostali się na Bliski Wschód po zakończeniu kampanii wrześniowej w Polsce. Z części z nich sformowano Legię Oficerską, w której podporucznicy i porucznicy służyli w charakterze szeregowców. Reszta pozostawała bez przydziału.

Jerzy Kirszak – Najskuteczniejszy polski dowódca w II wojnie światowej.

Generał Stanisław Maczek (1892–1994) 24

Daniel Koreś – „Sosab” – życie i służba niepokornego generała.

Generał Stanisław Sosabowski (1892–1967) 38

Bartosz Janczak – „Lwowskie Orły”. 6. Lwowska Brygada Piechoty (1943–1947) 53

Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk – Pomocnicza Służba Kobiet (1941–1944) 62

Jarosław Wąsowicz – Salezianie w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie 70

Tomasz Sikorski – Z krzyżem harcerskim na tułacznych szlakach 79

Paulina Gołębowska – Polskie dzieci z Pahiatui 91

31 października 1944 r. – gdy w kraju minął miesiąc od upadku Powstania Warszawskiego, a armia sowiecka kontynuowała zwycięski marsz w kierunku Berlina, na drugim końcu świata do portu w Wellington w Nowej Zelandii przybił statek z 733 polskich dzieci i ich 105 opiekunów na pokładzie. Nie wiedzieli oni, że ten egzotyczny kraj, który miał być zaledwie przystankiem w drodze do niepodległej Polski, stanie się dla większości z nich drugą ojczyzną.

Czterdziestolecie Solidarności Walczącej

Artur Adamski – Rozmontować
imperium 99

Kornel Morawiecki i inni działacze utworzonej w 1982 r. Solidarności Walczącej już na etapie swoich najwcześniejszych aktywności opozycyjnych uważali, że najbardziej obiecującą drogą do odzyskania niepodległości jest współdziałanie z innymi narodami zniewolonymi tą samą opresją komunistyczną. Solidarność Walcząca stale zmagana się o wolność Europy Wschodniej.

Mikołaj Iwanow – Sowieccy dysydenci
i Solidarność109

Nie kłęcząca, tylko walcząca.
Z Hanną Łukowską-Karniej
rozmawia Paweł Falicki121

Paweł Błażewicz – Błażewicze
i Walcząca129

Małgorzata Sokołowska – Bierny czy
czynny opór137

Komentarze historyczne

Jarosław Szarek – Krwawa sobota
w Nowoczerkasku 146

Arkadiusz Kutkowski – Historia
pewnego wózka155

„To my wieźliśmy ciała zabitych manifestantów”
– z Dariuszem Markowskim, uczestnikiem robotniczego
protestu w Radomiu w 1976 r., rozmawia Arkadiusz Kutkowski.

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba,
dr Wojciech Frazik,
Adam Hlebowicz,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofiński,
dr hab. Sebastian Ligarski,
dr Agnieszka Łuczak,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
dr Wojciech Muszyński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813, wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiewski
(jakub.golebiewski@ipn.gov.pl),
Romuald Niedziółko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedziolko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(tel. 22 5818819, maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny:

Sylvia Szafrńska

Projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Druk:

LEGRA Sp. z o.o. ul. Albatrosów 10c,
30-716 Kraków

Na okładce:

Gen. Władysław Anders, 1944 r.

Fot. Wikimedia Commons